

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. október 29.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 87. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszámára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendőek.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Gróf Tisza István.

Az egész országban oly nagyon óhajtott kibontakozás irányában az első lépés megtörtént. Gróf Tisza Istvánt a király hétfőn megbizta a kabinet megalakításával.

Ez a hír nem jött váratlanul, mert Tisza István deszignálása ugyszólva az utóbbi válságnak egész folyamata alatt aktuális volt. S hogy a deszignálás a válság korábbi stádiumában nem következett be, az első sorban az ő elhatározásától függött.

Az a nyilatkozat, melyet Tisza István gróf, megbizása után nyomban a sajtó képviselői előtt tett, világosan megjelöli az alapot, melyen Tisza István a kibontakozást reméli.

Parancsoló kötelességnek tekinti Tisza István gróf a megbizás elvállalását; és tekintetben az első és döntő körülménynek azt tartotta, hogy az ország és a korona a mai súlyos helyzetben ne maradjon tovább is felelős kormány nélkül, hogy így aztán az országnak s a parlamentnek megakadt gépezete újra működésbe legyen hozható. Ez az első elengedhetetlen feltétele a kibontakozásnak. Ez a feltétel most meg van. Tisza István gróf, bármily súlyos feladatok várnak is rá, azzal a nyugodt önérzettel jöhetett baba, hogy becsületesen, hazafiasan és férfiasan vonta le a helyzet parancsoló következményeit. Elhatározásának ez adja meg a feltétlen tiszteletreméltóság jellegét.

És mivel jött, mit hozott haza magá-

val. Ezt kérdezi ma mindenki. A kilenczes bizottság egyhangú elaboratumát, lényegtelen módosításokkal. Nem ismerjük a kilenczes bizottság munkálatát. De ha a párt 9 kiváló tagja egyhangulag megállapodott egy programmban, s ezt Tisza gróf egészen lényegtelen módosításokkal magáévé tette: lehetetlen, hogy ez a program ellentétbe jöhetne a szabadelvűpártnak felfogásával és hagyományával.

Most tehát nyugalommal és türelemmel be kell várni a program előterjesztését. Akkor lesz itt az ideje annak érdemi részét megvizsgálni, kritika tárgyává tenni s megalkotni belőle a kibontakozás valószínűségét vagy lehetőségét. De addig hiba volna a Tisza István gróf vállalkozását és a kormányalakításra czéző fáradozásait egyéb, mint tárgyilagos figyelemmel kíséreni. Annál kevésbé lehet oka az ellenzéknek rossz indulattal rontani az új alakulatot, mivel Tisza István gróf a maga taktikai programját is becsületes, férfias nyíltsággal megjelöli. Első sorban a változatlan régi ujonezlétszám és a költségvetési felhatalmazás megszavazására fog törekedni. Ezen czél békés elérését reméli Tisza István gróf, abban bizva, hogy az általa előterjesztendő program az országban megnyugvást fog kelteni s az ellenzéknek is rábírja arra, hogy további akadályt ne gördítsen a parlament normális működése elé. S csak ha az ellenzék magatartása tenné elkerülhetetlenné a harcot, akkor fogná azt megküzdeni, de

csakis a parlamentárizmus szellemével megegyező alkotmányos fegyverek igénybe vételével. A ki ily nyiltan, ily egyenesen feltárja terveit és szándékait az ellenzéknek s ki még a küzdelem eshetőségét is számba véve, eleve leköti magát a parlamentáris szellemnek s az alkotmányos fegyverek használatának, az feltétlenül megérdemli, hogy vállalkozása elé tárgyilagos figyelemmel tekintsen még az ellenfél is.

Mi az ország érdekében reméljük, hogy a kibontakozásnak ez az első nyomatékos lépése, mely gróf Tisza István deszignálásával megtörtént, az ország szabadelvű közvéleményét s a szabadelvűpártot egy táborba hozza s megadja azt a szilárd alapot, melyen a régóta óhajtott béke végre valahára beköszönt az országra.

M—t.

A válság.

Új fordulathoz jutott a válság a vasárnapi kihallgatás után, melyben a királynál 5 óra hosszáig tartó konferencián Lukács László, Tisza István gróf és Khuen vettek részt. A király, mint vezérezikkünk is kifejti, gróf Tisza Istvánt deszignálta Magyarország miniszterelnökének, ki a kilenczes bizottság elaboratuma alapján, jogfeladás nélkül, értékes nemzetvi vívmányokkal fogadta el azt. A szabadelvűpártban a kilenczes bizottság tagjaiban is az a feltevés, hogy gróf Tisza István, a kilenczes bizottság tagja a bizottság programjavaslatának lényeges részeit föl nem adhatta, mert azt neki is tudnia kell, hogyha lényegbe vágó engedményeket tett volna, akkor e

TÁRGA.

Egy elkészett referáda vagy egy út emlékei.

Irta: Dr.

Megígértém valamikor valakinek, hogy egy élvezetes utnak az emlékezetből még el nem mosódó élményeit Szerkesztő ur kegyes jóvoltából és magas fennhatósága alatt, értvén e fennhatóság alatt a szerkesztés fennhatóságát papírra votem, úgy gondolkozva, hogy a papír sokat megbír, sokat eltűr s főként alkalmas anyagnak bizonyul arra, hogy az embert a tárczaírás terén letörje, a cselekvés teréről leszorítsa, s elvegye kedvét a nyaktörő vállalkozásoktól.

Élek tehát a letérés szabadalmával, s benyujtom Szerkesztő urhoz, mint a cikkírás szabadalmi hivatala vezérő elnökéhez e sorokat s ajánlok merész fogadást arra, hogy cikkem olvasása után ki mondja a döntést, hogy X. Y. a cikkírás viaskodó bajnoka cikkével a papirkosárba utaltatik.

Könyörgök ép azért kegyes jóindulatért, s egy pár másodpercnyi szíves meghallgatásért, mert hiszen általános szabály, hogy az elveszni készülőknek

utolsó kívánságát teljesíteni szokták, én pedig, hogy elveszni készülök, arra elég bizonyíték, hogy e sorok napvilágot látnak.

Már a kezdet nehézségei azért is gyötörnek, mert le kell írjam, hogy most ősze kezdünk esavarnodni, a falevelek rémitően hallanak, a dalos pacsirta egy szebb vidékre költözött stb. stb. és mindez azért szükséges, hogy elfogadható és megható indokát adjam, miért kell nekem őszelet írnom meg azt, mit nyáron kellett volna megtennem.

Tudniillik ugyanis, hogy a nóta akként szól: télen nagyon hideg van, s nyáron nagyon meleg van, bár pedig melegben az ember nem kezd cikket írni, hisz könnyen a csendes, feloszlás veszélyének van kitéve, már pedig esendesen feloszolni, az nem tartozik a rendes emberi foglalkozások közé.

Külömben is ősze felé a meleg szobában, a kályha pattogó tüze mellett igen kedélyes eset a csicsérgő madárdalról, báránnyelűkről, halavány holdról, fényes csillagokról beszélni, miért is úgy gondoltam, hogy elérkezett az idő, mikor egy pereze addig, míg a szerkesztő ur le nem sujt, kiemelkedem a hétköznapiság homályából s ragyogtatom Pegazus szárnyaira emelt lelkemet a dicső mult szép emlékein. (Minő bombaszt ugy-e Szerkesztő ur?)

Lássuk tehát e multat, azonban igen kérem Szerkesztő urat, hogy mikor a multról beszélek ne

tessék Bajza József költővel foglalkozni, mert könnyen ráidézheti elárvult cikkirói énemre vonatkoztatva, hogy „multadban nincs öröm, jövődben nincs rememény.”

Nézzük tehát, hogy mi is történt e kedves kirándulás (nem lábfezem) alkalmával.

Azon kezdem, hogy a nyár derekán az augusztusi verőfényes napokon, heteken át szerveztettük, tervezgettük, hogy jó is volna a romániai határszél vadregényes vidékének káprázatos szépségébe betekinteni, s a mint az eszme megszületett, legott tetet is s öltött, mert hisz mikönnyebb, mint vállalkozót találni egy oly expedícióhoz, mely már előre kedves élvezetességek tömkelegével kecsegtet.

Sikerült is egy pár nap alatt 12—14 tagból álló, női és férfi uti társaságot összehozni, mely társaság egyik agilis barna tagja menten fel is ruházott az elemózsiák, czók-mókok, spirituáliák, bombonok, batárok, futárok és minden névvel nevezendő szükséges holmik soronkívüli beszerzésével.

Terjedelmes szóbeli jelentés tétetvén arról, hogy az anyagi boldogulás megkivánt feltételei készen vannak és csak tömő t. tárcza, valamint megfelelő ékesszólás — érteve alatta a román nyelven beszélés művészetét, — szükségeltetik: egy szép délután meg irdult a karaván a sósmezei ut kanyargó és serpentine, terpetines vonalain, melyet székely mér-

eselkedetével megbontaná a szabadelvű párt egységét, amelyre pedig neki e nehézségekben feltétlen szüksége van. A szabadelvű pártban még a volt nemzeti pártiak is a teljes objektivitással várják gróf Tisza István miniszterelnök megjelenését. Egyelőre mintegy a várakozás álláspontjára helyezkednek vele szemben, hogy azt a programot fogja-e követni mint kormányelnök, amelyhez mint bizottsági tag hozzájárult. Ha így lesz, akkor a szabadelvű pártot megnyerte magának s akkor csak az ellenzéknek kell neki leküzdenie. Az ellenzéknek különösen azt a részét, mely külön törvényben követeli a magyar részvételi nyelvi jogosultságának és fokozatos alkalmazásának megállapítását. Ez mindenesetre erős küzdelem lesz, de ennek dacára vannak, akik Tisza küldetésétől annál is inkább eredményt várnak, mert hiszen az ellenzéken is vannak az ő ismeretes közgazdasági politikájának hívei, akik a minimumot Tisza István kezéből inkább elfogadják, mint máséiból. A sajtó pedig s kivált a merkantilisták, eltekintve a katonai kérdéstől, olyan jelentőséget lát a Tisza deignálásában, melylyel szívesen kibékül.

A szabadelvűpárt szerdán esti ülésében terjeszté elé Tisza gróf programját.

Székely háziipar fejlesztése.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara immár meg is állapította Maros-Torda vármegye területére nézve a teendőket és közölte Sándor János főispánnal a következőkben:

1. Szeretnénk meg már most a piaczképes háziipari cikkek minden fajtájából mintagyűjtemények s a beszerzési árak pontosan állapításának meg.

2. Egy-egy ilyen mintagyűjteményt mutassanak be a nagyobb alföldi gócpontok (Arak, Debrecen, Hódmező-Vásárhely, Szeged, Makó, Szabadka, Keskemét, Békés-Csaba stb.) közönségének. Kérjük fel az ottani székely társaságokat, gazdasági egyesületeket, vagy iparpártoló szövetségeket, hogy jelöljék meg azon árukat, amelyek ott használhatóságuknál és versenyképességükönél fogva kelendőségre számíthatnak.

3. Bizzunk meg alkalmas egyént azzal, hogy a kiszemelt városokba utazva személyes tapasztalatokat szerezzen ez ügyben, nevezetesen:

- tájékozódjék, hogy mely cikkek lennének a rendes piaci forgalomban a legkelendőbbek;
- mely cikkek bírják meg a szállítás és közvetítés költségeit;
- az áruk készítésében észlelt fogyatékoságokat jegyezze föl;

d) az Alföldön divatos és általánosan használt árukból utánzás végett mintákat szerezzen be;

e) a közvetítésre vállalkozó kereskedőkkel, vagy piaci árusokkal jöjjen megállapodásra.

4. Ezen előzetes tanulmány bevégezése után kellő utasítás mellett tegyünk megrendeléseket háziiparosainknál, tél folyamán vegyük be készpénzért az árukat s a tavaszi vásárok megkezdése előtt küldjük piacra.

5. Kéressék föl a kereskedelemügyi miniszter, hogy a székelyföldi iparfejlesztő bizottságok részéről alföldi városok piacra küldött székely háziipari cikkeknek a felárú szállítási kedvezményt, — mit a Magyar Kereskedelmi Részvény-Társaság is élvez, — engedélyezni kegyeskedjék.

6. Eldöntendő lenne az a kérdés, hogy a Székelyföldön mire bizussék az akció vezetése. Mindenesetre a leghelyesebb megoldás az lenne, ha arra termett kereskedő venné kezébe az ügyet, ki a forgó tőkét maga is elő tudná teremteni s megelégednék valamelyes támogatással. Ha ez nem sikerül, akkor egy évig kísérletképpen maga az iparfejlesztő bizottság és a kereskedelmi és iparkamara közvetítene a forgalmat, hogy elegendő gyakorlati tapasztalatot szerezzen az akció méretének és jövőjének megítélésére s azután döntene, hogy magán vállalkozásba bocsátja az ügyet, vagy részvény-társaságot alakít a további fejlesztésre.

7. A Székelyföldön készült piaczképes háziipari cikkek közül Maros Vásárhelyt a Székelyföldi Iparmúzeumban állandó mintagyűjtemény helyezőndő el. Ezek mellett a más vidékekről megszerzett közkeletű tárgyakat is a székely háziiparosok által utánozható minták is kiállítandók.

8. A székely háziipar tovább fejlődésére tanfolyamok rendeztessenek, nevezetesen:

a) a székely miniszteri kirendeltség felkérendő, hogy a szalmakalap készítés elterjesztésére ez évben Maros Vásárhelyt megkezdett akció folytatását kiegészítse s a községekben is: tél folyamán hasonló tanfolyamokat rendeztessen, képeztesse a székelyföldnek külön munkatanítónőt s az arra érdemes háziiparosoknak szalmakalap varrógépek adományozását, vagy azoknak kedvezőbb áron beszerzését kiegészítse;

b) felkérendő ugyancsak a miniszteri kirendeltség kórsáronó a tanfolyamok rendeztetésére és kórsárfüz telepek létesítésére;

c) felkérendő a kereskedelemügyi miniszter, hogy Magyaró és Disznajó községekbe a varrott munkák elterjesztésére és piaczképes előállítására huzamosabb időre szakított munkatanítónőt küldjön;

d) felkérendő ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter, hogy Somosd községben kerti székek készítésével foglalkozó háziiparosok közül néhánynak jobb munkaeszközöket adományozzon.

9. A mezőszéki gyékény-fonó házi iparosok támogatására Mezőfele központtal szövetség létesítendő.

Ezek a kérdések képezik most tárgyalás alapját s jelzik egyelőre a megindítandó akció gyakorlati jelentőségét.

Mindenesetre forduló ponthoz értünk. Végre annyi töprengés és vajadás után világosabb mezőkre jutottunk, látjuk a kibontakozás biztató jeleit. Feljúl ismét a remény, hogy lesz itt végre igazi élet: esolekvés és annak nyolában maradandó eredmény.

Az érdem ezért Sándor János, székely kormánybiztos illeti, nélküle még sokáig jámbor óhajlás s panaszkodásnak unalmas tárgya maradt volna ez a kérdés is, amit eddig immel-ámmal s bántó kicsinyléssel néztek felülről.

Sándor János felismerte, hogy a székely nyomorúságnak egyik oka a székely háziipar megfojtása volt. Ezt most szabadabban igyekszik tenni, mozgásra képesíti. Hogy kiszálva az ismeretlenségből, megjelenjen a verseny piaczon, finomodjék és erősödjék.

A székely pénzt lát utánna, ha azt a sok mindenféle munkát amit ő megtud csinálni, mind megveszik tőle, jó pénzforrása nyílik.

És ez kell a székelynek s nem beszéd.

IRODALOM.

Minő uton és módon fokozhatjuk gazdaságunk jövedelmét? Csak úgy, ha olvasunk, tanulunk és megismerjük azokat az eljárásokat, módokat, melyek az okszerű gazdálkodásra rávezetnek s melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák figyelmébe ajánljuk a „Székely Gazda” című heti szaklapot. E szakfolyóirat felöleli a gazdaság minden ágát. A növénytermelés, állattenyésztés, rét- és legelőkezelés, baromfitenyésztés, kertgazdaság köréből közölt cikkei jeles szakírók gyakorlati alapon írják, a székelyföldi viszonyok szigorú tekintetbe vételével. A lap hetenkint vasárnap 8 oldal terjedelemmel és igen szép kiállításban jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Lelkészek, tanítók és községek feléírón fizethetnek elő. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Sepsiszentgyörgy, Jókai-nyomda-részvénytársulat. E kitűnően szerkesztett szaklap egyetlen törekvő gazda asztaláról se hiányozzék.

A Székelyek kalendáriuma. A Székely Egyesületi képes naptár és övkönyv az 1904-ik évre rendkívül gazdag és értékes tartalommal jelent meg Benedek Elek szerkesztésében. A lefolyt esztendő minden nevezetesebb eseményét megtaláljuk benne, a képek egész tömegének kíséretében s e mellett

nőkök lelkes munkája az ország egyik igen jól gondozott közlekedési útjává alakított át és a kisded társaság minden egyes bájos tagja áthatva attól a magas élvezettől, melyet minden ilyen oddig nem ismert utonak megismerése magában rejt, a táj, a vidék festői panorámájában a váltakozó erdőrészekben, az erdei patakok, csermelyek esendés esörgedezésében, s nő néhányan férfiakul még a magunkkal felrakott mis-más üdítő zamatjában is gyönyörködünk.

Mikor be érkezünk Sósmező hegyek közé ékelt községébe s ragyogtak ránk az égi és földi csillagok, első teendők az volt, hogy kényelmes pihenő helyet biztosítsunk magunknak, mi nem került nagy fáradságunkba azért sem, mert társaságunknak egy pár illusztris tagja, mint a kereskedelem és közlekedés képviselője könnyen rátalált egy néhány jó ismerősre, kiknek szíves kalauzálása mellett szerencsésen eljutottunk nem a becsali csárdába, hanem egyik sósmezei korifeus jóhírnevű és vendégszerető lakába.

Es mikor emígyen Isten és az emberek kegyelméből hatalmas karavánunk az ut porát magáról lerázta, megkezdődött a lázas iparkodás arra, hogy ét- és it-szomjunkat kielégítsük.

A gondolatot tett követte, s nem sok idő múlva előbújt a csinos, de természetes nád kosárból a bő mennyiségben felrakott egy s más, az egyedüli számba és számba vehető eledel a jó marhahús, a puha sertésbűs a maga nyers állapotában s tüzről pattant menyecskeinknek nemsokára ugyancsak tisztelőre

méltó dolguk akadt, úgy, hogy társaságunk egyik szóghaju s jelenleg a távol idegenben élő tagja, elragadtatva a helyzet kellemességétől foglalkozását felülmúló k'csapongó módos a nyársfogásban, mely a nyárson sült készítéshez okvetlen megkivántatik, valóságos óriássá nőtte ki magát s majd, hogy fel nem avattuk nem már úgy is meglett nyárspolgárrá, de a nyársforgatás fűrgé lovagjává.

Bizlattak engem is a hölgyek, hogy nyársot ragadjak, tüzet rakjak, húst vagdaljak s nem is tudom, mi minden jóra felakartak használni, de biz én nem állottam kötélnek, s tartva magam ahhoz a sarkalatos elvhez, hogy azon helyen, hol a sütés, főzés nemes munkáját végzik nálunknál e tekintetben hitatásosabb gyöngéd nő lények, belekontárkodni e nemes munkába nem tanácsos. Elveim azonban, mert főczél lévén most az, hogy mielőbb megbéküljünk legnagyobb ellenségünk: a kítőró óhséggel, nem nagy méltánylásban részesültek, s csakhamar nehogy vagy egy fakannalat nyomjanak a kezembe, ki is osontam e süto-főző helyiségből, mialatt ott a tűzhelyen vigan pattogott a tűz, a kandérbán készült a finom és Noé nedűjével fűszerezett boros tokány, a nyárson irult-pirult a kitűnő husesemege s rövid idő múlva élvezhettük a diéső munkának áldást hozó gyümölcseit.

Vig lakmározás után, melynél Bachusnak is korlátolt kimérésben áldoztunk, a falu pennája szerencsétlenül kedves családjával együtt szíves látogatásával és az ő közreműködése folytán vált lehetővé az, hogy Terpsichore a tánc örökmosolygó Istennőes-

kéje is megjelent körünkben s megjelent nyomában egy pár barnaszőrű cigányfi, kik gitár-szerű hangszereiken fölbe mászóan (!) zengték a magyar határszél ez egyszerű falujában a talp alá való vidám nótákat, melynek hallatára lelkes hangulatban lejtettük a modern tippegőket.

Majd mikor társaságunk női tagjai nyugalomra tértek, mi férfiakul felkerekedtünk s a sósmezei notabilitásoknak és saját hölgyeink tisztelőtére is a guzlicza hangjai mellett fényes szerenádort rendeztünk.

Alig árasztotta szét sugarait a felkelő nap másnap reggel a még ködben uszó hegyeken, már is karavánunk dícséretre méltó buzgalommal ébredt életre és felkészültünk arra az utra, mely kirándulásunk célja volt, hogy átvonuljunk erdőn-bokron keresztül a romániai határszélen fekvő Szalancz nevű fürdőhelyre.

Az ut meredek és kocsival teljesen járhatatlan volta elkerülhetlenné tette, hogy az ezen utra megodzott hegyi lovakon tegyük meg az utat, s így történt, hogy mikor házigazdánkál elfogyasztottuk a nem minden különyszerűségű mentes törökkávét, már az udvaron nyergekkel felszerelve állottak harezzi lovasokaink s társaságunk minden tagja azokon megtelepedve és csodás tehetséggel meghihletve kész amazon és lovagként indult hegymászó útjára.

Ez erdei utunk sem nélkülözte az érdekességet s övelte ezt paripáinkból kítőró az az ósztönszerűség, melylyel minden paripa (hegyi értelemben véve) vigan esörtetett azután a társa után, a melyikkel kocsiba fogva megszokta tenni a maga mindennapi

az érdekes és hasznos olvasmányoknak valóságos úrháza e naptár. A Székely Egyesület nagy áldozatokat hoz, hogy a Székely nép kezébe csekély pénzért jó könyvet adjon: a tiz nyomtatott ívra terjedő könyvek az árát mindössze 60 fillérben szabta meg. Az idei naptárba a szerkesztőn kívül elbeszéléseket és költeményeket írtak: Jakab Ödön, Jancsó Benedek, Gagyhy Dénes, Szabolcska Mihály, Tarsafalvy Albert, Kiss Menyhért, Gyarmathy Zsigáné stb. Az év nevezetesebb eseményeiből felmilitjük: XIII. Leó pápa halála, az új pápa, Mátyas király szobra, Zrínyi Ilona és II. Rákóczy Ferenc emlékezete, tüntetések a katonai törvényjavaslat ellen, a szerb királyi család meggyilkolása, a maros-tordamegyei tanítótestület jubileuma stb. stb. Közli továbbá a következő székely pártiak arcképét és életrajzát: Pótsa József, Turóczy Adolf, Sándor János székely kormánybiztos s végül két székely gazda: id. Nagy Ferenc és Gagyhy Lajos arcképét. Nagy tanulsággal olvashatja a gazdaközönség a Székely gazda és Székely gazdaszönyv című fejezeteket, melyben hasznos gazdasági tudnivalók vannak összegyűjtve. Végül nagy gondnal szerkesztett Székely név- és címlépcső van, melyet különösen ajánlunk a székely közönség figyelmébe. Valóban kívánatos, hogy a székely nép e régi jó barátja minden székely ember házában szívesen látott vendég legyen.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** Kachelmann Viktor kézdívásárhelyi kir. törvényszéki joggyakornokot a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla előző kérésére áthelyezte a brassói kir. törvényszékhez.

— **Fadrusz János meghalt.** Magyarország művészeti életét nagy veszteség érte. Dr. Fadrusz János, ki lakatos írásból az ország első szobrászává küzdött föl magát, a kolozsvári Mátyas szobor, a pozsonyi Mária Terézia-szobor s a zilahi Wesselényi-szobor lánglelkű alkotója, f. hó 25-én este, 46 éves korában tüdővízenyőben, elhunyt. „Hullnak, hullnak, egyre hullnak, színe-java a magyarnak!” Áldás emlékére!

— **Eljegyzés.** Kézdívásárhelyi ifj. Mihutz György, nagybittói adótsízt eljegyezte Babós Gizellát, besenyői Babós Imre kézdívásárhelyi nyugalmazott m. kir. postatiszt kedves, szép leányát. Boldogság legyen kísérelő frigyüknek.

— **Új tanítónő.** A háromszék vármegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet nőipariskolájához az elméleti tárgyak tanítójává az intézet kezelő bizottsága október 25-én Gróf Mikos Arminné elnöklése alatt tartott ülésében egyhangulag kézdívásárhelyi Nagy Emília okleveles tanítónőt választotta meg.

utját s nem egyszer így azon vette észre magát karavánunk egyik, másik tagja, hogy poroszkáló lovacskája merész ügetésre szánta el magát, mi hölgyeinknél keltett aggó érzéseket. Hatalmas fenyvesek árnyékában, melyeken gyéren szűrődött át a nyári napnak üdítő melege, 2 órai igen kedélyes és középsebességű menetben elérkeztünk a magyar határszél vámsorompójáig, honnan már csak pár száz lépés távolság választott el kirándulásunk végcéljától.

Csekély pihenés után a társaság közigazgatási tanácsosának zsebeiben készenlétben álló határszéti igazolványok mellett beléptünk Szalanczra, Románia e véghatárán elterülő, állami gondozásban részesülő üdülő helyére, hol egy igen pompás vizesésben, a hegyormokba épített erdei villákban, az élénk üzleti életet visszatükröző kereskedésekben, egy pár igen jó móddal létesített vendégszállóban, a román katonai zenekar összhangzó játékában gyönyörködünk, majd egy levelező lapokat árusító s a szabad ég alatt emelt sátornál ékes stílusú (l) levelező lapokat cimezgetünk ismerőseink, jó barátaink, rokonainknak s vidáman esörgetjük kezünkben a terjedelmes nagyságu s nehézkes bánokat, nem bínva, ha azoktól megszabadulunk.

Egyik kiránduló társasági tagunk, mint a pénz átszámitó intézet ellenőre készséggel becsátolta rendelkezésre tudományát a magyar filléreknek és koronáknak román bán és frankká való átszámitásánál.

Egyikünk-másikunk valamely uti emléket akarva beszerezni, a sátrak mellett beszélgetésbe elegyedett a saját anyanyelvén az idegen ajku kereskedővel,

Az új tanítónőben, ki állását el is foglalta, az intézet egy jeles képzettségű tanítónőt nyert.

— **Deák-ünnepély.** A kézdívásárhelyi „Kereskedő Ifjak Társulata” múlt vasárnap emlékünnepélyt rendezett Deák Ferencnek, a haza bölcsének születése 100 ik évfordulójára alkalmából. Az ünnepély egyetlen tárgyát Fejér Antalnak, a társulat érdekes elnökének a nagy hazafiról mondott tartalmas, szép emlékbeszéde képezte, melyet a társulat tagjain kívül számos érdeklődő kiváló figyelemmel hallgatott meg. Az eszteromi emlékbeszédet s ezzel Deák Ferenc emlékeit jegyzőkönyvbe iktatják.

— **Halálozás.** Őszinte részvétellel közöljük a szomorú hírt, hogy városunk egyik tekintélyes polgára, humanus és kulturális intézményeink lelkes és áldozatkész munkása, K. Csizsár József kereskedő, Dr. Sinkovits Ottó nagybirtokos, vármegyérk kitűnő közigazgatási előadójának közbeesülésben állott apása, kedden reggel, hosszas szenvedés után meghalt. Bánatos családja a következő gyászjelentést adta ki elhunytáról: „Özv. Csizsár Józsefné Kovács Emília a maga, leánya: Emília és férje Dr. Sinkovits Ottó s gyermekeik: Sinkovits Clarisse, Ilma és Laci, továbbá az elhunytak testvére özv. Szabó Elekné Csizsár Teréz, valamint az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett drága jó férje, a páratlanul gondos nevelő apa, a gyöngéden szerető testvér, hű rokon és jó barát: K. Csizsár József, a kézdívásárhelyi kisértő takarékpénztár igazgatósági tagja, városi képviselő és törvényhatósági bizottsági tag, több humanus intézet alapító tagja, stb. munkás életének 57 ik és házasságának 17-ik évében hosszas szenvedés után, folyó év október 27-én reggel meghalt. Folytonos munkálkodásban eltöltött élet után, megszűnt dobogni, pihenni tért az övéiről oly önfeláldozóan gondoskodó, minden szép és jóért fogékony, nemes érzésű emberbaráti szív, hogy pótolhatatlan irt hagyva maga után, örökös bánattal töltse el az emléket mindig tiszteltben tartó és szeretettel őrző szíveinket. Elhunyt drága kedvesünk portársait folyó év október 29-én délután 3 órakor fogjuk az ev. ref. anyaszentegyház szertartása szerint eltemetni. Áldott emléked örökké őrizzük, nyugodjál esendesen! Kézdívásárhely, 1903. október hó 27-én.”

— **Meghívás.** Az „Iparos Ifjúsági Egyesület” tagjait ez uton is kérem, hogy a f. évi november 1-én vasárnap d. u. 2 órakor az áll. el. iskola tornatermében tartandó gyűlésre jelenjenek meg. A gyűlés nyilvános. Ezen megjelenni minden érdeklődő jogosított. De a megjelenésre az iparos mestereket különösen kérem. Tárgysorozat: 1. Megenyítő, Deák Ferenc emlékének szentelve. 2. Előadást tart Biró Sándor, polg. isk. tanár. 3. A dalkör tanulási idejének meghatározása. 4. Megvitatása annak, hogy lo-

de hamar észrevéve, hogy a ki nem tud arabusul ne beszéljen arabusul, magához intte gyöngédén a román nyelven ezen esetben hites tolmásként alkalmazott uti társát, s így adta értésére szíve titkos vágyait.

Mikor már a költői fekvésű hely nevezetességeit megvizsgáltuk s megizleltük a föld mélyéből fakadó forrásvizet, nemsokára vissza vágytunk a magyar határszélre, hol már zsebesen megterítve állott az asztal, előkerült a végzetes és jókban bővelkedő kifogyhatatlan tartalmu kosár, s megint fokozódó ét- és it- vágygyal láttunk hozza az enni inni valóknak.

A délutáni órákban ugyanazon uton a holjöttünk vidám eszevő, kedélyes társalgás közben visszakerültünk sósmezőre, a hol gyors ügetésben az utczán végig vágatva, átadtuk lovainkat azokat megillatott gazdáinknak.

Házigazdánktól bucsút véve a holdas-esillagos estén hazafelé tértünk. utankban felelevenítettük kirándulásunk varázsát, főnyel és melegséggel teljes egyes jeleneteit, s átézerve szívünkben a kedélyes együttlét ideális gyönyöreit, egy ut édes emlékeivel gazdagabban tértünk haza s hajtottuk fejünket megszokott otthonunkban üdítő álomra.

És most Szerkesztő ur, élet és halál ura, epedve várom lesújtó ítéletét.

hetséges-e körhelyiséget bérelni az ifj. egyesület számára. 5. A megerősített alapszabályok értelmében újraalakulás. 6. Jövő gyűlés ideje és tárgysorozata. 7. Indítványok. Kézdívásárhely, 1903. okt. 26. M. Székely János egyll. igazgató.

— **Új ügyvéd.** Dr. T. uber József ifju ügyvéd Csikszerezében a néhai Nagy Sándor ügyvédi irodáját, mint kamarailag kinevezett gondnok, átvéven ügyvédi irodáját ugyanott megnyitotta. Ajánljuk a jogkereső közönség figyelmébe.

— **Molnár Józsiás emléke.** Néhai Molnár Józsiás volt országgyűlési képviselő arcképét a kézdívásárhelyi függetlenségi és 48-as kör lefestette a kör számára és folyó évi november hó 1-én fogják leleplezni. — Ugyancsak november 1-én helyezik az új sírboltba Molnár Józsiás koporsóját az ideiglenes sírboltból. Az új sírbolt azon a telken van felépítve melyet a néhai a városnak hagyományozott.

— **Halálozások.** Egy mivel lelkű, kedves ifj. asszony, kitűnő családjára áldott lelkű jó feleség korai, váratlan elhunytáról vettünk szomorú jelentést. Kovács Dénesné sz. Ince Lenke, néhai Ince György kovásznai ref. pap leánya, Kovács Dénesnek, a sepsiszentgyörgyi állami iskolák egyik jeles képzettségű tanítójának felesége, alig 36 éves korában, folyó hó 26-án reggel 8 óráig elhunyt, öt kiskorú gyermeket, tenger bánatot hagyva hátra mélyen sulytott férjének, aggódes anyjának s szerető rokonainak. A derék jó asszony földi részeit október 28-án d. u. 3 órakor helyezték nyugalomra a ref. temető kertben Uzonban, nagy részvét közt; koporsója fölött Szabó Jenő kézdívásárhelyi lelkész mondott szívhöz szóló, megható gyászbeszédet. — János Lajos brassói áll. el. isk. igazgatót sulyos csapás érte. Hón szeretett felesége: zágoni Szöcs Vilma, élete 40-ik, boldog házassága 22-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat, kiben Dr. Bokor János brassói főreálisk. tanár anyósát, Szöcs Albert zágoni tekintélyes birtokos és kereskedő testvérét gyászolja, kedden délután temették el nagy részvétellel Zágonban. Áldás emlékére.

— **Husfogyasztási szövetkezet Kézdívásárhelyen.** Ugy értesülünk, hogy városunk több tekintélyes polgára az intelligenciából, elhatározta, hogy mozgalmat indít egy husfogyasztási szövetkezet létesítése céljából. A szövetkezet létesítésére az általános drágaságon s a szövetkezet kilátásban levő sikerein kívül az adott impulzust, hogy míg az ország Sepsiszentgyörgyön csak 72 f. egy kilogramm marhahús, addig Kézdívásárhelyen 88 fillért tehat 16 fillérel drágábban árulak a mézárások a marhahúst. Ha tehát a sepsiszentgyörgyi mézárások 16 fillérel olcsóbban s mégis kellő haszon mellett adhatják el a húst: itt is kifizetné magát egy fogyasztási szövetkezet, annál is inkább, mivel az itteni mézárás üzleteknek nincs szándékukban az árak leszállítása. Az e tekintetben megindult mozgalmat figyelemmel kísérjük s időaként tudósítunk róla.

— **Egy kis tévedés.** Kézdívásárhelyen több, magát az intelligens osztályhoz számító ifju ur — mint hölgykörökből panaszolják — abban a nagy tévedésben leledzik, hogy a mi főtéri járdánk a 16-és szöcs városi Andrassy uti vagy váci-körút villanyvilágítás idején. Erre mutat az az eléggé el nem ítélt eljárás némely uraknak, hogy csoportokba verődve a járdán, a templomból este 7 óra tájban hazasielő uri nőkre, serdülő ifju leányokra nem éppen épületes, hangos megjegyzéseket tesznek, melyek nem a legnagyobb intelligenciáira vallanak az illető urak részéről. Langot adtnak e panasznak, abban s hitben, hogy e felszólalásunkból megfogják érteni az érdekeltek, hogy a mi kiesiny székely városunkban — hála az Istennek — még nem uralkodnak mindenben fővárosi erkölcsök s jó lesz jövőben a nőket a minden uri ember részéről megillető tiszteletből, lovagiasságról nem feledkezni meg annyira, mint ezt mostanában némelyek nem egyszer legutóbb vasárnap este is megeselekedték.

— **A legfényesebb utczai világítás a székelyföldön Kézdívásárhelyen van.** Így állította ezt nekünk a napokban egy vasuton hozzánk érkezett idegen, ki a székelyföld összes valamire való városáiban megfordult. Magunk kételkedvén idegen uri barátunk e kinyilatkoztatásának helyességében, zavart akképen magyarázta meg ő nekünk, hogy sehol olyan piszkos, mocskos utczai lámpákat nem látott, mint nálunk. Ebben az állításában már nem kélekedtünk, mert rögtön alkalmunk volt meggyőződni annak valóságáról. Mivel pedig amugy is nagyon kevés lámpa világítja utczáinkat s különösen a főtér nyugati oldalán levő járdá szabályozási folytán már is történt a gyarló világítás miatt baleset: jó lesz ha a városi előjáróság illetékes közege szigoruan rászoritja a lámpakezelőket a lámpák állandó tisztogatására is.

Hirdetések.

Finomított szesz.

Van szerencsém az érdeklődőknek tudomására hozni, hogy **bodolai szeszgyáramban** egy

szeszfinomító készüléket

rendeztem be és máától kezdve **finomított szesz**, nálam **nagyban és kicsinyben** mindig kapható.

Bodola (Háromszék megye), 1903. október 21.

Adler Henrik,

(247. 1 - 3.)

szeszgyáros

3422-903. szám.

tlkvi

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróóság, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt, Hegyeli András és neje végrehajtónak Héjja Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 289 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi királyi törvényszék, a (kovásznai kir. járásbíróóság) területén levő, Petőfalva község határára fekvő, a petőfalvi 354. sz. tjkvben 1088. hrsz. ingatlanra 220 kor., 1343/1. hrsz. ingatlanra 174 kor., 913., 914. hrsz. ingatlanra 190 kor., 218. hrsz. ingatlanra 34 kor.,

348. hrsz. ingatlanra 84 kor., 589., 590. hrsz. ingatlanra 70 kor., 674 hrsz. ingatlanra 204 kor., 1405. hrsz. ingatlanra 52 kor., 134., 135. hrsz. ingatlanra 352 kor., a 370. sz. tjkvben foglalt 242/4. hrsz. ingatlanra 380 kor., az 58. sz. tjkvben foglalt 1087. hrsz. ingatlanra 114 kor., a 271. sz. tjkvben foglalt 76/b., 77/b., 778/b. hrsz. ingatlanra 32 kor., a 299. sz. tjkvben foglalt 1329. hrsz. ingatlanra 34 kor., összesen 1940 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a 370. és 354. sz. tjkvben C) 2. alatti haszonélvezeti jog sérelme nélkül elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi november hó 26 ik napján délelőtt 9 órakor Petőfalva községben tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt. ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismorvényt átszolgáltatni. A kir. j.-bíróóság, mint tlkvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1903. évi ugusztus hó 21-én.

Kabdebó,
kir. aljbíró.

(216. 1-1.)

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előjáróságok részére **ugy készpénzért, mint részletfizetésre** kapható

butor raktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezés, ruha- és éjszakai szekrény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matracz, fali és toaletti tükör, nád- és préselt ületű hajlitott szék, ablak carnis, stb. melyeket olcsó árak mellett becsátok szives rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kornak megfelelő, teljesen

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorsajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrallal lépést tartva, **könyvnyomdám gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kívánatosnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

Hogy pedig még a legkényesebb igényeket is teljesen megelégedésre méltóan elégíthessem ki, a már **könyvkötéssel kibővített, gőzerőre berendezett könyvnyomdám** ellátam újabb egy teljesen új gyorsajtóval, segédgépekkel és új divatosabb betűkkel, miáltal azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy

KÖNYVKÖTÉS ZETTEL

is kibővitsem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

ÚJ KÖNYVNYOMDÁMBAN

minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: folyóiratokat, disz-műveket, falragaszokat, gyászlapokat, községi és ügyvédi nyomtatványokat, eljegyzési-, menyegzői- és bál meghívókat stb. stb. stb. **rendkívüli olcsó árak mellett, izlésesen, eszinosan állíthatok elő, pontos kiszolgálás mellett.**

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdámban készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak eszinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. október hó.

Mély tisztelettel:

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója,

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.